



**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

PAULA MCLAIN

CÂND STELELE SE ÎNTUNECA

Traducere din engleză și note de
MIHNEA GAFIȚA

HUMANITAS
fiction

*Pentru Lori Keene, care mi-a fost alături de la început,
pe măsură ce-am visat acest vis.*

*Asta-i lumea.
Se-ntâmplă lucruri și frumoase, și cumplite.
Nu-ți fie frică.*¹

Frederick Buechner

1. Pasaj citat după cartea din 2004, *Beyond Words: Daily Readings in the ABC's of Faith* (*Dincolo de cuvinte. Lecturi zilnice din ABC-ul credinței*), a teologului Frederick Buechner (n. 1926).

(prolog)

Mama care și-a sfâșiat rochia de pe ea când a venit poliția cu vestea la ușa ei, după care a luat-o la fugă-n josul străzii, doar cu ce era-ncălțată, iar vecinii, chiar și cei care o cunoșteau bine, s-au ascuns după ferestre și uși, înfricoșați de durerea ei.

Mama care a rămas cu poșeta fiicei ținută strâns în brațe, în timp ce ambulanța prindea viteză. Poșeta roz cu alb, în formă de pudel, mânjită de sânge.

Mama care a-nceput să le facă de mâncare detectivilor și preotului din cartier, în timp ce ei încercau s-o facă să priceapă ce se-ntâmplase, și-avea pielea parcă smulsă de pe mâini de la muntele de cepe cu care se lupta să le toace, și muntele de vase pe care le spăla cu apă clocotită. Nu reușise nimeni s-o facă să stea jos. Dacă se-așeza, însemna că trebuia să afle. S-accepte.

Mama care a plecat de la morgă după ce identificase cadavrul copilului ei, și-a intrat, cu amândouă mâinile întinse, în partea din față a unui transformator municipal aflat sub tensiune. Șocul electric a zvârlit-o înapoi vreo șapte metri, cu buricele degetelor fumegându-i de la curentul care intrase și ieșise prin ele, cu buzele-nnegrite. Dar a supraviețuit.

Mama care fusese o actriță celebră, dar acum aștepta vești cum așteaptă ghețarii la capătul pământului – înghețată și calmă, doar pe jumătate vie.

Mama care eram în acea zi de iulie, îngenunchată, în timp ce asistentul de pe ambulanță încerca să intre în contact cu mine, spunându-mi vorbe, propoziții, pe nume. Nu voiam să

las din brațe cadavrul copilului meu. „Detectiv Hart“, repeta el iar și iar, pe când eu, în mintea mea, simțeam că nu mai aveam aer, că mă prăbușeam. De parcă persoana cu numele ăla mai putea exista.

I
SEMNE ȘI CEȚURI

(unu)

Noaptea pare zdrențuită, în timp ce ies din oraș cu mașina, printr-o ceață cu găuri, pe sub un cer de septembrie care stă să cadă. În urma mea, colina Potrero e doar o-ntindere de plajă moartă, într-un San Francisco inconștient sau care a uitat de el. Deasupra liniei norilor, se-nalță o sferă de un galben spectral – e luna, uriașă, parcă umflată cu pompa, de culoarea limonadei. Nu mă pot opri să mă uit la ea, cum se rostogolește din ce în ce mai sus, de-o strălucire saturată, ca o rană deschisă. Ori, dacă nu, ca o intrare luminată doar de suferință.

Nu vine nimeni să mă salveze. Nu poate nimeni să vină-n ajutorul altuia, cu toate că altădată credeam altfel. Credeam tot felul de lucruri, dar acum sunt conștientă că nu poți să-naintezi altfel decât dacă pornești de la nimic – sau de la ce-o fi, care nu e chiar nimic. Pe mine mă am, și-atât, pe nimeni altcineva. Și am drumul în fața mea, și ceața insinuantă din jurul meu. Am și luna torturată, de sus.

Merg până nu mai văd repere cunoscute, dar nu mai arunc priviri în retrovizor să m-asigur că nu se ține nimeni după mine. La Santa Rosa, motelul Travelodge stă pitit în spatele parării unui magazin universal, cât e de lung, pustiu și luminat ca ziua, ca un bazin de înot, în care pe timpul nopții nu se bălăcește nimeni. Sun, și recepționista de noapte face un zgomot oarecare de undeva din spate, după care se ivește, veselă nevoie-mare, ștergându-și mâinile de rochia de bumbac viu colorată.

— Ce mai faci? mă-ntrebă.

Cea mai nevinovată-ntrebare din lume, la care ți se pare imposibil să răspunzi.

— Bine, zic.

Îmi întinde formularul de-nregistrare și un pix mov. Pielea-n-creștită de pe partea interioară a brațului i se-ntinde ca o aripă. O simt uitându-se la fața mea, la părul meu. Îmi privește mâinile, citind cu josu-n sus ce scriu.

— Anna... Louise... Hart, zice. Chiar că-i un nume frumos.

— Ce?

— Nu ești de-acord, păpușă?

Are-n glas un accent de prin Caraibe, o intonație voluptuoasă, caldă, care-mi sugerează că le spune tuturor „păpușă“, nu numai mie.

E treabă grea să nu ți se facă silă, atât e de amabilă – să stau acolo, în lumina cu nuanțe verzui a becului fluorescent, și să completez numărul permisului de conducere. Să stau de vorbă cu ea, de parc-am fi două persoane oarecare, de oriunde, care comunică, fără nici măcar o grijă pe lume.

Îmi dă cheia, în cele din urmă, și mă duc direct în cameră, unde trag ușa după mine, cu sentimentul ușurării. Înăuntru, am un pat, o lampă și-un scaun dintr-ăla plasat aiurea, pe care nici-odată nu stă nimeni. Lumina chioară face ca totul s-arate pătrășos și tern – mocheta lipsită de gust, așternuturile cu aspect de folii de plastic, draperiile cărora le mai lipsesc din cârlige.

Îmi arunc sacul de voiaj în mijlocul patului, scot pistolul Glock19 și-l vâr dedesubtul pernei tari, simțindu-mă deja mai sigură, numai fiindcă îl am la-ndemână, ca și cum el și cu mine am fi prieteni vechi. Presupun că și suntem. Pe urmă, scot niște haine de schimb și mă duc să fac duș, având grijă să evit oglinda, în timp ce mă dezbrac – doar cât să mă uit la sâni, care mi s-au întărit ca piatra. Pe cel drept, mi-l simt fierbinte la pipăit și are o umflătură bășicată, roșie, de jur împrejurul sfârcului. Dau drumul apei la duș, cât de fierbinte curge, și mă bag sub ea, lăsându-mă opărită de vie – dar nu mă simt deloc mai destină.

După ce ies de-acolo, cu apa șiroind pe mine, iau un prosop și-l țin sub jetul robinetului, apoi îl bag așa, ud learcă, la micro-

unde, până scoate aburi. Simt o fierbințeală ca de vulcan, când mi-l înfășor strâns în jurul corpului, cu senzația că-mi iau mâinile foc, așa goală cum sunt, așezată pe closet, aplecată peste propriii mei genunchi. Pielea pleoștită din jurul taliei, parcă ar fi de cauciuc, și o simt moale-n lungul brațelor, ca pe-un colac de salvare dezumflat.

Cu părul ud, mă duc la drogheria cu program zi și noapte, ca să-mi cumpăr niște bandaje ACE elastice, o pompă de golit sâni, pungi cu-nchidere etanșă – da, și-o sticlă de bere mexicană, de-un litru și-un sfert. N-au decât pompe manuale-n stoc, incomode și cu care durează mult să-ți faci treaba. Când ajung înapoi în cameră, televizorul masiv și demodat aruncă umbre lăbărțate peste peretele gol din fața lui. M-apuc să pompez și să mă uit, cu sunetul tăiat, la o telenovelă spaniolă oarecare, încercând să-mi distrag atenția de la durerea provocată de aspirație. Actorii fac gesturi și grimase care mi se par exagerate, mărturisindu-și unii altora diverse lucruri, în timp ce eu mă chinuiesc mai întâi cu un sân, apoi și cu celălalt. Umplu rezervorul pompei de două ori, după care deșert laptele muls în pungile cu-nchidere etanșă, pe care scriu: 21/9/93.

Știu c-ar trebui să-l arunc pe tot la closet și să trag apa după el, dar nu mă lasă inima să fac așa ceva. În loc de asta, țin pungile-n în fața ochilor o vreme, destul de mult, cât să conștientizez ce semnifică, apoi le bag în congelatorul micului frigider din cameră și trântesc ușița după ele, gândindu-mă fugăr la femeia de serviciu, care-o să le găsească, sau la cine-știe-ce camionagiu adunat de pe drumuri, care-o să caute niște gheață și-o să simtă repulsie, văzându-le. O-ntreagă poveste sordidă spune laptele ăsta, dar nu-mi pot imagina vreun străin care să ghicească din prima, corect, intriga din care a rezultat. Chiar și mie-mi vine greu s-o pricep, care sunt personajul ei principal – ba, mai mult de-atât, sunt cea care-o scriu.

Chiar înainte să se crape de ziua, mă trezesc, mă simt febrilă și iau prea multe capsule de Advil, care mă răcăie și mă ard pe gât în jos. O burtieră c-o știre de ultimă oră se desfășoară pe la baza ecranului, la televizor: „PATRUZECI ȘI ȘAPTE DE MORȚI

CONFIRMAȚI LA BIG BAYOU, ALABAMA. CEL MAI GRAV ACCIDENT DIN ISTORIA COMPANIEI AMTRAK.“ Cândva, în toiuł noptii, un remorcher de pe râul Mobile a deviat de la curs, din cauza ceții dense, și o barjă s-a izbit de un pilon al podului Canot de lângă Big Bayou, deplasând linia ferată cu aproape un metru. Numai opt minute mai târziu, circulând exact după orar pe ruta Los Angeles–Miami, trenul Sunset Limited al companiei Amtrak a intrat cu o sută douăzeci de kilometri pe oră în segmentul deplasat, alegându-se cu primele trei vagoane smulse de pe șine și rezervoarele de combustibil ale locomotivelor perforate, și demolând o bună parte din pod. Cei de la Amtrak dau vina pe neglijența căpitanului de remorcher. Câțiva membri ai personalului feroviar sunt dați dispăruți, iar eforturile de recuperare sunt în plină desfășurare.¹ Președintele Bill Clinton e așteptat să viziteze locul accidentului ceva mai târziu, în cursul zilei.

Închid televizorul, dorindu-mi ca butonul roșu de cauciuc al telecomenzii să funcționeze-n așa fel încât să poată stinge orice, și pe dinăuntru, și pe dinafară. Haos, disperare, moarte fără noimă. Trenuri care se năpustesc în direcția unor fiare contorsionate și a unor poduri din care lipsesc bucăți, toți cei de la bord fiind adormiți și neștiutori. Căpitani de remorchere-ajunși pe partea greșită a râului, în momentul cel mai nepotrivit.

Opt minute – îmi vine să urlu. Dar cine să m-audă?

(doi)

Am lucrat odată la un caz de dispariție de persoane – un băiețel pe care l-am găsit mai târziu tăiat în bucăți, sub veranda bunică-sii din Noe Valley, bunica stând chiar pe-acea verandă, pe-un

1. Accidentul de cale ferată s-a petrecut la ora 2:53 dimineața, în ziua de 22 septembrie 1993. Dintre cele 220 de persoane aflate la bord, pasageri și membri ai personalului feroviar, 47 au murit și 103 au fost rănite. Trenul era tractat de trei locomotive.

leagăn șubred, care scârțâia, exact deasupra cadavrului dezmembrat, când am ajuns noi acolo. Luni de zile după aceea, nu mi-am putut scoate din minte figura ei, ridurile date cu pudră, pe care le-avea în pielea din jurul gurii, sau rujul rozaliu ca o glazură, care-i trecea de muchia buzei de sus. Nici seninătatea din ochii ei apoși, albaștri.

Nepotul, Jeremiah Price, avea patru ani. Îl otrăvisese mai întâi, ca să nu-și amintească de durere. Să-și „amintească“ era vorba ei predilectă, prima din povestea pe care și-o spunea ei înseși, despre ce simțise c-avea de făcut. Dar povestea n-avea nici un centru – pentru nimeni altcineva decât ea, în tot cazul. Când i-am cerut să mărturisească, i-am pus aceeași întrebare iar și iar: *De ce l-ai omorât?* N-a fost capabilă să ne spună de ce.

În camera cu lumină chioară de la Travelodge, am un telefon cu cadran pe noptiera ieftină și zgâriată, cu instrucțiuni despre cum se obține tonul, pentru a putea suna pe oricine, și cu tarifele convorbirilor interurbane. Brendan răspunde la al doilea *țârrr!*, c-o voce lentă și groasă – parc-ar vorbi prin beton. L-am trezit.

— Unde ești? întrebă.

— La Santa Rosa. N-am ajuns departe.

— Ia și te culcă, mai bine. Ai o voce groaznică.

— Mda...

Mă uit în jos, la picioarele mele goale de pe cuvertură, și simt o mâncărime ca de burete Brillo de frecat vasele, de la materialul aspru, de care mi se freacă-ntruna coapsele. Tricoul umed îmi stă cocoloșit și mi s-a lipit de ceafă, de la transpirație. Mi-am înfășurat sânii într-un fel de corset de feșe elastice, iar durerea, cu toate capsulele de Advil pe care le-am luat, îmi trimite câte-un zvâcnit înțepător prin tot corpul, cu fiecare pulsație a inimii – parc-ar fi un sistem rudimentar de eclocație.

— Nu știi ce să fac, zic. E-ngrozitor. De ce mă pedepsești?

— Nu te... doar că... – și urmează o lungă și-apăsătoare tăcere, în care-și cântărește cuvintele. Apoi zice: Trebuie să-ți faci tu singură niște ordine-n cap.

— Și cum ar trebui, mă rog, să fac asta?

— Nu te pot ajuta eu, zice, pe-un ton de om învins, care mai are puțin și clachează – parcă-l și văd așezat pe marginea patului nostru, în lumina palidă a zorilor, cu jumătatea de sus a corpului aplecată deasupra telefonului, c-o mână trecută prin părul negru și des. Am tot încercat, zice, și-am *o-bo-sit* – știi cum vine asta?

— Dă-mi voie doar atât – să vin acasă. Putem să reparăm lucrurile.

— Cum? întreabă, respirând anevoie. Unele lucruri nu pot fi reparate, Anna. Hai să facem câte o pauză, mai bine, și unul, și altul. Nu-i nevoie să dureze la nesfârșit.

Ceva din tonul vocii lui mă face să mă-ntreb, totuși. De parcă a tăiat deja frânghia, dar se teme să recunoască. Pentru că nu știe ce-o să fac eu.

— De cât de mult e vorba? O săptămână, o lună? Poate-un an?

— Nu știu – și oftează a nervi întinși la maximum. Am și eu să mă gândesc la o mulțime de lucruri.

Lângă mine, pe pat, mâna mi se pare țeapănă, ca de ceară, ca și cum ar fi a unui manechin dintr-un magazin universal. Mă uit în altă parte, fixându-mi privirile undeva pe perete.

— Ții minte, la-nceput de tot, când ne-am căsătorit? Călătoria pe care-am făcut-o?

Rămâne tăcut o vreme, apoi zice:

— Țin minte...

— Am dormit în deșert, sub cactusul ăla uriaș, în care trăiau toate păsările-alea. Și tu ai zis că erau colocatare-acolo, înăuntru...

Iarăși tace.

— Mda...

Nu știe sigur unde vreau s-ajung, nu e sigur dacă n-am luat-o razna de-a binelea. Nici eu nu sunt foarte sigură. Zic:

— A fost una dintre cele mai bune zile-ale noastre-mpreună. Atunci am fost realmente fericită.

— Mda... – respirația mai grăbită i se-aude și prin telefon. Treaba e că n-am mai văzut-o pe femeia de-atunci de multă vreme, Anna. Știi foarte bine că n-ai prea mai fost pe-aici, lângă noi.

— Pot să mă descurc și mai bine. Lasă-mă să-ncerc.

Tăcerea se revarsă din receptor și se-ntinde ca o băltoacă-n jurul meu, pe tot patul, în timp ce-aștept s-aud un răspuns de la el. În cele din urmă, zice:

— N-am încredere-n tine. Nu mai pot avea.

E devastatoare limpezimea din vocea lui. Determinarea. Săptămâni întregi a fost atât de furios, dar acum e mult mai rău. A luat o decizie pe care nu i-o pot combate, pentru că i-am dat, în ultima vreme, toate motivele să aibă exact sentimentele pe care le are.

— Ai grijă de tine, da? zice.

Mă simt ca și cum aș fi pe marginea unei prăpăstii, noaptea. În alte momente ale mariajului nostru, mi-ar fi aruncat o funie.

— Brendan, te rog. Nu se poate să pierd chiar totul, îi spun.

— Îmi pare rău, zice, și-mi închide telefonul, până s-apuc să mai spun o vorbă.

Aproape două sute de persoane au venit la-nmormântare, mulți dintre ei în uniforme. Colegi, prieteni și străini bine intenționați, care citiseră povestea în *Chronicle* și se gândiseră: „Slavă Domnului că nu sunt eu în situația lor.“

Mi-am tras pe mine o rochie cu fermoar, pe care nici n-o simțeam – în așa hal de burdușită cu Ativan eram, c-ar fi putut să aibă și lame de cuțit în căptușeală. Citeam pe buzele tuturor, de după niște ochelari enormi de soare, negri, în timp ce Brendan mulțumea iar și iar. Când am ajuns înapoi acasă, m-am postat într-un colț al bucătăriei, cu spatele către florile așezate agresiv și biletele de condoleanțe, către fețele-ndurerate din jurul mesei pline de caserole și de platouri cu brânzeturi. Ofițerul meu coordonator m-a găsit și-acolo – Frank Leary, care ținea-n mână o farfurie cu mâncare și nici măcar nu se prefăcea c-ar fi vrut-o.

— Ce pot să spun, Anna? Ce poate spune oricine despre un lucru atât de groaznic?

Avea o voce aspră, de obicei, nu așa blândă. Mi-a părut rău că nu-l puteam îngheța unde se-afla, pe el și pe toți ceilalți, ca într-un joc de copii, în care trebuie să-nlemnești brusc – iar eu să plec. În loc de asta, am încuviințat din cap și am zis:

(cuprins)

(prolog)	11
I – SEMNE ȘI CETȚURI	
(unu) ... (doisprezece)	13
II – SECRETOȘENII	
(treisprezece) ... (treizeci și nouă)	73
III – TIMPUL ȘI FECIOARA	
(patruzeci) ... (cincizeci și trei)	215
IV – CRÂNGUL ÎNCOVOIAT	
(cincizeci și patru) ... (șaptezeci)	275
(mulțumiri)	371
(nota autoarei)	375